

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113220264
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8113220264.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobcu T. X., B.. XX.XX.XXXX, X. Š. XXX, zastúpeného JUDr. Vladimírom Milasom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 13, proti žalovanej: N.. H. X., B.. XX.XX.XXXX, X. Š. XXX, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 04.10.2019, č. k. 15C/182/2013 - 304 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie bezpodielové spoluvlastníctvo manželov - strán sporu vyporiadal tak, že do že do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal garáž s prístreškom, altánok, 2 hospodárske prístrešky postavené na parcele CKN XXX/XX vo výmere XXX m², zapísanej na LV č. XXX, W.. Ú.. Š., s tým, že žalovaná je povinná vyplatiť žalobcovi na úplné finančné vyporiadanie strán sporu sumu 6.157,35 eur do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Priznal štátu nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 50 % a voči žalovanej v rozsahu 50 % s tým, že o výške tejto náhrady sa rozhodne samostatným uznesením po právoplatnom skončení konania.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle zásad § 148 a nasl. Občianskeho zákonníka. Uviedol, že v rámci pojednávania konaného dňa 04.10.2019 strany sporu zhodne uviedli, že je medzi nimi nesporné, že počas manželstva bola realizovaná výstavba garáže, altánku, dvoch hospodárskych prístreškov a že predmetom vyporiadania BSM je aj tzv. príslušenstvo uvedené v znaleckom posudku, ktorý bol vypracovaný v tomto konaní a ktoré pozostáva z oplotenía pozemku v smere od ulice oplotenía okolo smetných nádob, vodovodnej prípojky ku garáži, vodomernej šachty a okapových chodníkov. Celková suma, ktorú je potrebné vyporiadať tak predstavovala 13.683,- eur, z čoho polovica tvorí 6.841,50 eur. Súd prvej inštancie zdôraznil, že sa pokúsil o možnosť vyporiadania veci súdnym zmierom, pričom žalovaná bola ochotná vyplatiť žalobcovi spomínanú sumu v rámci ústretovosti, s čím však žalobca nesúhlasil. Požadoval sumu 13.000,- eur, nevedel sa však vyjadriť, z akého konkrétneho titulu požaduje túto sumu, uviedol iba to, že je to jeho odhad, touto sumou teda odhadol investície a svoju prácu, ktorú vykonal v rámci nehnuteľností, ktoré patria žalovanej. Žalobca poukazoval na to, že mal svoje výlučné prostriedky, ktoré získal z vyporiadania predchádzajúceho BSM a že tieto investoval do rekonštrukcie rodinného domu žalovanej, pričom však žalovaná spochybňovala túto skutočnosť a zdôrazňovala na čo všetko boli použité tieto finančné prostriedky, ktoré boli výlučným vlastníctvom žalobcu. Súd prvej inštancie poukázal na výsledky dokazovania a uviedol, že žalobca

na rozdiel od žalovanej nevedel preukázať, v akom rozsahu mali byť použité jeho výlučné finančné prostriedky pri rekonštrukcii rodinného domu žalovanej a na aký účel. Predmetom vyporiadania BSM preto ostala garáž, altánok, dva prístrešky a spomínané príslušenstvo a uvádzaný predmet BSM medzi stranami konania nebol sporný. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaná získala počas manželstva sumu 250.000,- Sk z predaja nehnuteľnosti, ktorá bola jej výlučným vlastníctvom a tieto finančné prostriedky boli použité na rekonštrukciu jej rodinného domu, minimálne pokiaľ ide o zakúpenie plastových okien a dverí. Z výsluchu matky žalovanej vyplynulo, že aj táto investovala svoje finančné prostriedky v prospech nehnuteľnosti vo vlastníctve jej jedinej dcéry, čo je zároveň aj logické v zmysle tom, že ako matka poskytla svojmu jedinému dieťaťu finančné prostriedky za účelom zveľadenia jej bývania, a to s poukazom na to, že v uvedenom dome má matka žalovanej právo doživotného bývania. Aj keď nebolo presne a nepochybne preukázané, akú konkrétnu sumu poskytla matka žalovanej na stavebné úpravy rodinného domu, resp. jeho okolia, nepochybne určité finančné prostriedky z jej strany poskytnuté boli a za týchto okolností súd prvej inštancie považoval za spravodlivé zohľadniť tieto okolnosti v konečnom rozhodnutí a určiť, že podiely oboch manželov pri vyporiadaní BSM rovnaké nie sú. V tejto súvislosti vyporiadaval BSM strán konania v pomere 55 : 45, keď táto disparita v neprospech žalobcu je daná rozsahom iba 10 %, súd prvej inštancie vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci mal za to, že takýto spôsob vyporiadania je spravodlivým vyriešením prejednávanej veci, žalovaná nerozporevala, že žalobca predovšetkým osobnou prácou sa podieľal na zveľadení nehnuteľnosti, avšak zdôrazňovala, že starala sa o chod domácnosti, o výchovu spoločného maloletého dieťaťa, pričom dlhodobo zo strany žalobcu nemala vyplácané žiadne výživné pre dieťa. Rozhodol preto o určení sumy, ktorá predstavuje úplné finančné vyrovnanie žalobcu v rozsahu 6.157,35 eur, čo predstavuje 45 % zo sumy 13.683,- eur, ktorá suma bola nepochybne oboma stranami ustálená ako hodnota predstavujúca majetok, ktorý je predmetom vyporiadania. Uviedol, že nebolo možné vychádzať z vyššej hodnoty BSM, ako to v konaní naznačoval žalobca, ktorý však v tomto smere neunesol dôkazné bremeno a sám sa vyjadril, že táto suma je iba jeho odhadom, ktorá má predstavovať vklad do rekonštrukcie domu žalovanej. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a o trovách znaleckého dokazovania rozhodol podľa § 260 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zmeniť tak, aby mu žalovaná na vyrovnanie jeho podielu vyplatila sumu 13.125,75 eur. Žalobca nesúhlasí s tým, že do hodnoty BSM súd prvej inštancie nepojal technické zhodnotenie rodinného domu žalovanej a rovnako namieťa to, že súd pristúpil k vyporiadaniu BSM a vyrovnaníu strán sporu v pomere 55 : 45 v jeho neprospech. Poukazuje na to, že pokiaľ ide o rekonštrukciu rodinného domu žalovanej, naďalej žalobca tvrdí, že aj po roku 2005 sa podieľal na nadobúdaní a udržiavaní spoločných vecí, ako aj vecí patriacich žalovanej. Žalovaná podľa jeho názoru nepreukázala, že peniaze použité po roku 2005 na kúpu okien a dverí boli len jej výlučným majetkom, a teda že nešlo o peniaze patriace do BSM. Argumentácia žalovanej, že od roku 2005 spolu nehospodárili, nebola presne vysvetlená a neobstojí vo vzťahu k vyporiadavanému spoločnému majetku. Miera jeho osobnej manuálnej práce v rokoch 2003 až 2005 pri realizácii výstavby garáže, prístrešku, oplotenia a ďalšieho príslušenstva bola tak veľká, že vylučuje použitie pomeru 45 : 55 na svoju ťarchu. Tvrdí, že svoje výlučné finančné prostriedky investoval do spoločného majetku a do rekonštrukcie domu žalovanej, resp. jej matky. Pokiaľ ide o dôkaznú situáciu na jeho strane uvádza, že peniaze a prácu investoval do domu žalovanej, resp. jej matky v dobrej viere, bez uchovania príslušných dokladov a tvrdí, že tieto doklady mu boli odobraté. Tvrdí, že žalovaná a jej matka nemali žiadne svoje finančné prostriedky, keďže prišli o svoje všetky úspory zhruba v rozsahu 100.000,- Sk investíciou do nebankového subjektu X.. O existencii úspor matky žalovanej v čase trvania manželstva neexistuje žiaden dôkaz. Pokiaľ ide o tvrdené investície sumy 250.000,- Sk do okien a dverí rodinného domu, tieto nesúvisia s nadobudnutím majetku v rokoch 2003 až 2005. Poukazuje na zhodnotenie rodinného domu určené znalcom v sume 3.838,- eur a tvrdí, že súd prvej inštancie sa nemal stotožniť s tvrdením, že matka žalovanej disponovala s úsporami, ktoré mala dať svojmu jedinému dieťaťu, pokiaľ o týchto úsporách nebol predložený žiaden dôkaz a jediný dôkaz svedčí o ich investovaní pred rokom 2002 do spoločnosti X.. O neexistencii úspor na strane žalovanej svedčí napríklad aj fakt, že na kúpu motorového vozidla sa mali podľa žalovanej použiť peniaze sčasti od jej matky z jej úspor a časť si mala jej matka požičať. Žalobca tvrdí tak, že z jeho peňazí sa nadobudol spoločný majetok, zhodnotil sa zo spoločného majetku majetok žalovanej, poukazuje na to, že príjem žalovanej v rokoch 2003 až 2005, v čase výstavby a rekonštrukcie domu, tvoril 80,- eur za opatrovanie matky a počas materskej dovolenky od roku 2004 do roku 2007 poberala žalovaná rodičovský príspevok. Príjem matky žalovanej bol starobný dôchodok a tvrdí, že z týchto peňazí sa rekonštrukčné práce a výstavba spoločného majetku zrealizovať nedali. Na základe týchto dôvodov žalobca navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalovaná navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. Uvádza, že súhlasí s týmto rozhodnutím. Dôvody, ktoré žalobca uvádza v odvolaní sú klamlivé a neopodstatnené so zreteľom na jej predchádzajúcu argumentáciu v konaní.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379, 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu prechádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

6. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, vec správne právne posúdi, následne o veci správne rozhodol a skutkové zistenia prvoinštančného súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

7. Podľa § 143 Občianskeho zákonníka, v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko čo môže byť predmetom spoluvlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jedného z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.

8. Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

9. Podľa § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150.

10. Podľa § 150 Občianskeho zákonníka, pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

11. Občiansky zákonník formou bezpodielového spoluvlastníctva upravuje spoločenstvo vlastníckych práv manželov k veciam, ktoré nadobudli počas trvania manželstva. Pre bezpodielové spoluvlastníctvo je charakteristické, že manželia nemajú kvantitatívne určený podiel na vlastníckom práve k spoločnej veci. Tým sa odlišuje od podielového spoluvlastníctva, v ktorom miera účasti spoločníkov na právach a povinnostiach z neho vyplývajúcich je vyjadrená číselnými podielmi. Vznik, trvanie a zánik bezpodielového spoluvlastníctva sú zásadne podmienené vznikom, trvaním a zánikom manželstva.

12. V rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov súd i bez návrhu prihliada na to, čo bolo zo spoločného majetku vynaložené na samostatný majetok niektorého z manželov. Na druhej strane manžel, ktorý vynaložil na spoločný majetok prostriedky, ktoré boli jeho výlučným vlastníctvom, je oprávnený požadovať, aby mu bola vrátená hodnota takto vynaložených prostriedkov. Na vynaloženie prostriedkov vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov na spoločný majetok súd prihliada iba na návrh manžela oprávneného požadovať toto vrátenie.

13. Strany sporu boli manželmi od 31.08.2002 do 09.09.2010, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 16C/65/2010 o rozvode ich manželstva.

14. Strany sporu v konaní o rozvod manželstva zhodne potvrdili, že už v roku 2005 spoločne nehospodárili.

15. Nebolo v konaní sporné, že do bezpodielového spoluvlastníctva bývalých manželov patria nehnuteľné veci, a to garáž, altánok, 2x hospodársky prístrešok a tzv. príslušenstvo pozostávajúce z oplotenia pozemku od ulice, oplotenia okolo smetných nádob, vodovodnej prípojky ku garáži, vodomernej šachty a okapových chodníkov. Hodnota týchto nehnuteľností bola ustálená znalkyňou N..

T. T. v znaleckom posudku č. XX/XXXX v sume 13.683,- eur, ktorú strany nespochybovali, rovnako ako prikázanie týchto nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalovanej.

16. Je tiež zrejme, že žalovaná je vlastníčkou rodinného domu zapísaného na LV č. XXX, kat. úz. Š., ktorý získala darom od svojich právnych predchodcov v roku 1998. Jej matka X. X., rod. C., má právo doživotného bývania a spoluužívania daného rodinného domu, keď zároveň nepochybne obývala tento rodinný dom aj počas trvania manželstva strán sporu. Za trvania manželstva strán konania bol daný rodinný dom sčasti rekonštruovaný, a to aj v súvislosti s výmenou 8 ks plastových okien, dverí, či čiastočného zateplenia. Pokiaľ ide o namietané neakceptované technické zhodnotenie tejto nehnuteľnosti je potrebné zdôrazniť, že pre posúdenie výšky náhrady toho, čo sa zo spoločného majetku manželov vynaložilo na oddelený majetok jedného z nich, v danom prípade na majetok žalovanej, nie je rozhodujúce o akú sumu sa jeho majetok investíciami zhodnotil, ale to, aká suma sa na tento účel skutočne vynaložila zo spoločných prostriedkov strán sporu. Ak ide o obstaranie vecí, ktoré boli zabudované do domu jedného z manželov, prípadne o náklady s tým spojené, zákonodarca vychádza z toho, že manželia boli s týmto použitím finančných prostriedkov uzrozmene s vedomím toho, že ich tzv. vrátenie do bezpodielového spoluvlastníctva môže pripadať v úvahu len pri jeho vyporiadaní. Súd prvej inštancie preto opodstatnene neakceptoval námietku žalobcu poukazujúceho na zvýšenú hodnotu nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej.

17. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti tiež dôvodne zohľadnil preukázanú argumentáciu žalovanej v zmysle tom, že rekonštrukcia tejto nehnuteľnosti sa realizovala aj z jej vlastných finančných prostriedkov získaných v roku 2008 odpredajom pozemku v jej výlučnom vlastníctve (250.000,- Sk, č. I. 217). Rekonštrukcia rodinného domu žalovanej prebiehala až do obdobia roku 2010 (znalecký posudok č. XX/XXXX) a podľa výpovedi svedkyne X. X., pri realizácii rekonštrukcie poskytla aj ona svoje finančné prostriedky ako dar pre svoju jedinou dcéru, žalovanú. Zdôrazňovala, že išlo o jej celoživotné úspory, keď investícia sa týkala ich rodinnej nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie preto správne ustálil, že aj matka žalovanej poskytla finančné prostriedky na stavebné úpravy rodinného domu, resp. okolia domu, aj keď sa nepodarilo presne preukázať konkrétnu finančnú čiastku, a túto okolnosť zohľadnil pri určovaní rozsahu podielov oboch manželov na vyporiadaní ich bezpodielového spoluvlastníctva.

18. Investíciami vynaloženými zo spoločného na ostatný majetok jedného z manželov nie je práca jedného manžela vynaložená pri rekonštrukcii domu druhého manžela (rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 22Cdo/1128/2005).

19. Pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva môže súd určiť iné podiely manželov na spoločnom majetku než rovnaké (rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 22Cdo/1274/2006).

20. Znenie § 150 OZ nevyklučuje, aby súd vyjadril rozdielnosť podielov manželov pri vyporiadaní spoločnej veci prihliadajúc na to, ako sa každý z manželov zaslúžil o nadobudnutie a udržanie určitej veci ani tak, že vec prikáže do vlastníctva tomu z manželov, ktorý sa o nadobudnutie a udržanie spoločnej veci zaslúžil výlučne, resp. v prevažnej miere bez toho, aby mu uložil, aby druhému manželovi, ktorý sa o jej nadobudnutie a udržanie nezaslúžil, na vyrovnanie podielov zaplatil určitú finančnú sumu.

21. Zákon explicitne neupravuje spôsob nerovného vyporiadania, a tak disparita môže byť vyjadrená nielen percentom či zlomkom, ale aj prikázaním vecí jednému z manželov bez toho, že pokiaľ ide o túto vec, je zaviazaný na finančné vyporiadanie s druhým manželom (rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 22Cdo/2914/1999).

22. Podľa § 150 prvá veta OZ, sú síce podiely obidvoch manželov na spoločnom majetku zásadne rovnaké, súd však môže tieto podiely určiť inak, s prihliadnutím na zásady uvedené v tomto ustanovení (rozsudok NS ČR, sp. zn. 22Cdo/2433/99).

23. Aj v kontexte s citovanými právnymi závermi súd prvej inštancie opodstatnene rozhodol o disparitnom vyporiadaní podielov bývalých manželov vyjadrenom v nie neprimeranom rozsahu v neprospech žalobcu. Zohľadnil pritom už spomínané okolnosti prejednávanej veci, keď je zrejme, že na rekonštrukciu rodinného domu a jeho okolia, ktorá pokračovala aj po ukončení reálneho spoluzitia manželov boli použité i výlučné finančné prostriedky žalovanej a jej matky, skutočnosť, že sa starala o maloleté dieťa a nemala k dispozícii výživné od žalobcu. Pokiaľ ďalej žalobca požadoval vyporiadať a priznať sumu 13.000,- eur, ktorá odhadom mala vyjadrovať jeho vklad do rekonštrukcie rodinného domu, súd prvej

inštancie správne poukázal na existujúcu dôkaznú situáciu, ktorá nedávala podklad pre akceptovanie tohto návrhu.

24. Za situácie, že správne je rozhodnutie súdu prvej inštancie aj vo výrokoch o trovách konania strán a štátu, odvolací súd s poukazom na uvádzané dôvody rozsudok potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

25. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 a nasl. CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).